



Hanke saa sosiaali- ja terveysministeriön myöntämää valtionavustusta terveyden edistämisen määrärahasta.



KULTTUURIHYVINVOINTIA
IKÄIHMISILLE

Kulttuuripoimuri-hanke



Edistetään yhdessä ikääntyneiden kulttuurihyvinvointia ja liikkumista Kaakkoisen Lapin alueella

Kenelle? Taiteelle ja kulttuurille avoimille yli 65-vuotiaille, jotka ovat vaarassa passivoitua tai jäädä palveluiden ulkopuolelle.

Miten? Otetaan käyttöön etsivän kulttuurisen vanhustyön toimintamalli, rakennetaan verkostoja ja palvelupolkuja.

Milloin? Hankkeen toiminta-aikana 1.3.2025-31.10.2027.

Verkostotyö on alkanut, ensimmäiset kohderyhmälle suunnatut tapahtumat ja ryhmät alkavat syksyllä 2025.

Missä? Rovaniemellä, Posiolla ja Ranualla



Rahoitus ja tavoite

Hankkeen arvioitu kokonaiskustannus vuosille 2025–2027 on 461 680 euroa.

Hanke toimii terveyden edistämisen määrärahalla (STM/THL), joka kattaa 93% hankkeen kustannuksista.

Tavoitteena on ratkaista ikääntyneiden hoivaköyhyyden ja palvelukatveiden haasteita, huomioimalla kulttuurihyvinvoinnin merkitys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.



Hallinnointi ja yhteistyötahot

Hallinnoija: Rovaniemen kaupunki, projektipäällikkö 34kk.

Osatoteuttajana Piste Kollektiivi, 2 taideasiantuntijaa 80% työajalla 20kk: vastaavat kulttuurihyvinvointipalveluiden kehittämisestä ja taidesisältöjen toteutuksesta

Muut osatoteuttajat: Lapha, Posio ja Ranua mukana laskennallisella omarahoitusosuudella

Yhteistyökumppaneina Rovaniemen neuvokas; yli 100 toimijan yhteenliittymä/vapaaehtoistoiminnan keskus, Lapin muistiyhdistys, Napapiirin Omaishoitajat ry sekä Ranuan seurakunta ja Posion kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto

Roolit täydentävät toinen toisiaan

Taidetoimijat

Yhdistykset, seurakunnat ja avoimet kohtaamispaikat

Kunnat

Hyvinvointialue



Ikääntyneiden osallisuus ja arjen turvallisuuden parantaminen



lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lapin buresveadjinguovlu
Lapin pyereestvaljeemkuávlu
Lapin pue'rrvääjje'mvu'vdd

Kuvakaappaus Laphan Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman (2024-2025) tiivistelmästä

Tehdään yhteistyötä kuntien, hyvinvointialueen ja järjestöjen kesken

Etsivä vanhustyö, avoimet kohtaamispaikat, hyvinvointilähetet, Kaiku-kortin suosittelu: nämä kuuluvat kaikille toimijoille. Etsivä kulttuurinen vanhustyö antaa tähän yhden hyvän toimintamallin.

Etsivä työ kuuluu kaikille!

Paikalliset verkostot ovat tärkeitä viestinnän onnistumiseksi ja toiminnan juurtumiseksi.

Mikä on etsivän kulttuurisen vanhustyön toimintamalli?



EKV = etsivä kulttuurinen vanhustyö, yli 65-vuotiaille. Luovaa yhdessä tekemistä! Tavoitteena on edistää kulttuuristen perusoikeuksien toteutumista, yhdenvertaistaa osallistumisen mahdollisuuksia.

Toimintamalli perustuu tutkittuun tietoon taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksista. Taide torjuu yksinäisyyttä, ja taiteella voidaan vaikuttaa myös ikääntyneiden lähipiiriin ja heidän kanssaan työskentelevien hyvinvointiin.

Esitykset, konsertit, taidetyöpajat ja luova yhdessä tekeminen toimivat **magneetteina** jotka vetävät osallistujia puoleensa. Ne virkistävät, luovat kokemusta osallisuudesta, luovat uusia sosiaalisia kontakteja sekä lisäävät kokemusta hyvinvoinnista.

Painopiste on **aloitteellisessa ja ennakoivassa** toiminnassa. Työ kohdentuu niihin ihmisiin, joiden kulttuurioikeudet toteutuvat heikosti; ikääntyneisiin joita on vaikea tavoittaa ja saada oma-aloitteisesti osallistumaan tarjolla olevaan toimintaan ja palveluihin.

Löytäminen ja motivoiminen vaatii pitkäjänteistä moniammattillista yhteistyötä ja resursseja. Toiminnan juurtuminen on keskeistä. Toimintamalli tarjoaa lähestymistavan, jonka avulla voidaan tunnistaa ja luoda rakenne sekä mahdollistaa taiteen ja kulttuurin ammattilaisten rooli osana osallisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden distämistä.

Paikallisten EKV-verkostojen toiminnan tueksi toimijoille **suunnataan koulutuksia, jotka lisäävät kulttuurihyvinvoinnin osaamista ja ymmärrystä.**

Taide vaikuttaa arkeen

Taideryhmätoiminnan tavoitteena on hidastaa ikääntyneiden toimintakyvyn heikkenemistä ja lisätä osallisuutta.

- Tavoite: 14 ryhmää, 140 kävijää

Tapahtumia magneetiksi: uusia kokemuksia ja tietoa olemassa olevista palveluista

- Tavoite: 30 tapahtumaa, 900 kävijää



*Rytmi, innostava tekeminen arjessa.
Konkreettiset arkea tukevat elementit:
vaihtelu, osallisuuden lisääntyminen,
nähdyn ja kuullun tuleminen.*

Yli 65-vuotiaiden määrä hankkeen eri paikkakunnilla

- Yli 65-vuotiaita on Kaakkois-Lapissa yli 15 000, ja määrä kasvaa vuosittain
- Tavoitteena tavoittaa 5% alueen yli 65-vuotiaista, väh. 760 ihmistä:

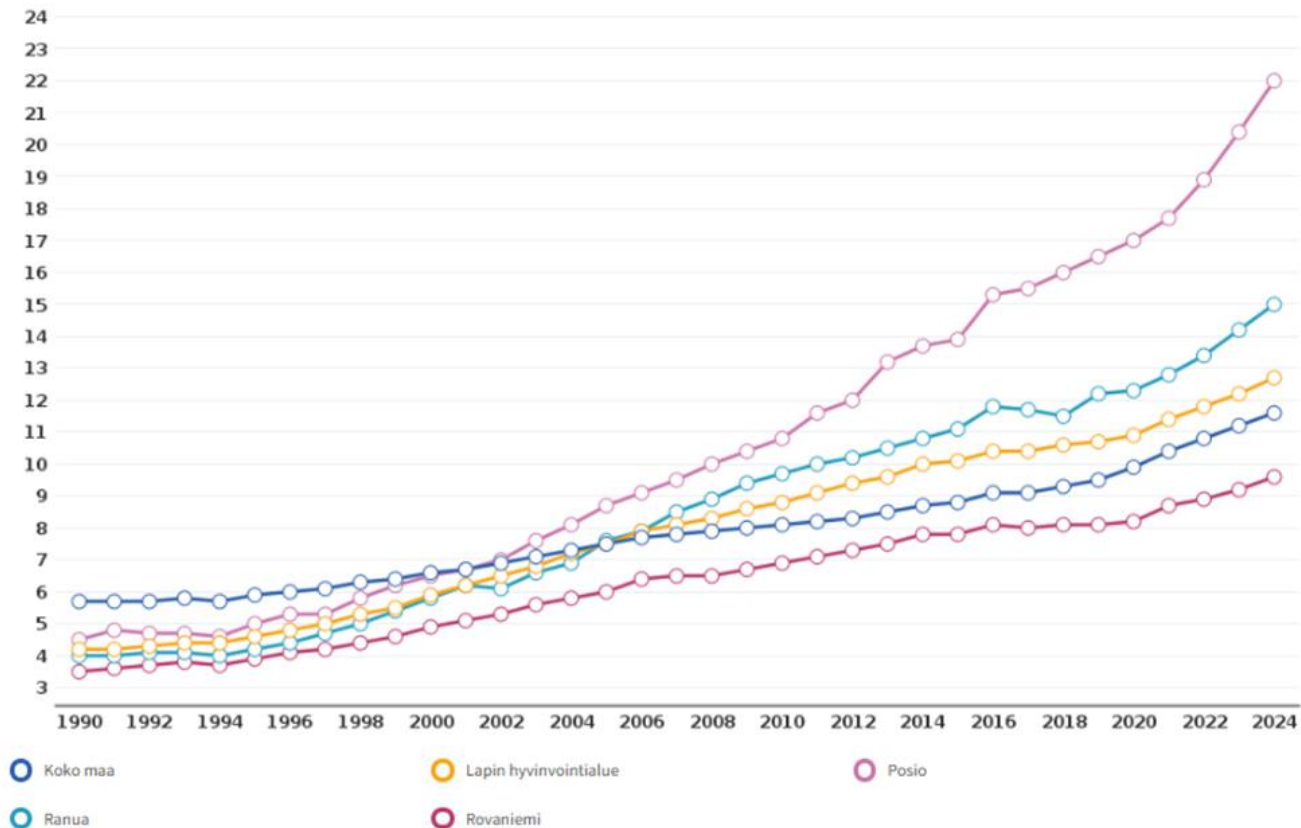
Ranua: 1000 yli 65v -> 50 hlö

Posio 1200 yli 65v -> 60 hlö

Rovaniemi 13 150 yli 65v -> 650 hlö

75 vuotta täyttäneet, % väestöstä

info ind. 171 Sukupuoli: Yhteensä



Yli puolet yli 65-vuotiaista on onnellisia!

Valitse indikaattorit

Onnelliseksi itsensä kokeneiden osuus (%), 65 vuotta täyttäneet



Alue	Sukupuoli	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2022	2023
Koko maa	yhteensä	50,5	51,0	52,0	51,8	52,7	54,1		53,9	51,8	
Lapin hyvinvointialue									54,2	53,4	
Rovaniemi							57,7		55,0		54,9

Lähde: Sotkanet 2025

Tiiviin kotihoidon ja palveluasumisen piirissä olevat ovat usein jo ennaltaehkäisyssä näkökulmasta tavoittamattomissa

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2020	2021	2022	2023
Itsestä huolehtimisessa vähintään suuria vaikeuksia kokevien osuus (%), 75 vuotta täyttäneet info ind. 4536	Koko maa	yhteensä	10,4		8,0	
	Lapin hyvinvointialue		9,9		9,3	
	Posio					
	Ranua					
	Rovaniemi					8,9
Säännöllisen kotihoidon 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, joilla 90 tai enemmän kotihoidon käyntiä kuukaudessa, % vastaavan ikäisistä asiakkaista info ind. 5515	Koko maa		19,5	19,3	18,5	18,5
	Lapin hyvinvointialue		22,1	22,3	21,1	20,5
	Posio		30,5	32,7	28,4	23,1
	Ranua		30,1	30,6	26,1	27,4
	Rovaniemi		20,8	21,2	19,5	16,3
Iäkkäiden ympärivuorokautisen palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 3261	Koko maa		7,3	6,8	6,4	6,4
	Lapin hyvinvointialue		8,7	8,1	7,4	7,5
	Posio		6,0	5,5	5,7	5,9
	Ranua		11,9	10,7	10,7	9,6
	Rovaniemi		7,7	7,5	6,6	7,0

Kohderyhmän tarkennus = 1/4 alueen yli 65-vuotiaista

Yli 65-vuotiaat (15 000)
- miinus onnelliset (n. 7500)
-miinus tehostetun palvelun piirissä olevat (n. 4000)
= 3 500 ihmistä

Mitä tehdään ja miten?

Juurrutetaan yhteistyörakenne tukemaan aktiivisuutta:

- Tietoisuus eri toimijoista ja toiminnoista lisääntyy
- Asiakkaiden ohjaus oikeaan paikkaan ja oikeaan aikaan
- Löydetään yhdessä kohderyhmän ikääntyneet
- Kehitetään ja toteutetaan uusia kulttuurisisältöjä





Jo olemassa olevan
tunnistaminen lisää ja
vahvistaa hyvää, ja
edistää muutoshalua

Miten taide, luovuus ja
kulttuuritoiminta on näkynyt
elämäsi eri vaiheissa?

Mitä taiteen osa-alueita tiedät? Mistä sinä pidät?

Muotoilu

Sanataide

Elokuvataide

Arkkitehtuuri

Audiovisuaalinen taide

Kuvataide

Esittävä taide

Käsityötaide



Kiitos!

Lisätiedot hankkeen
projektipäälliköltä:

maria.vinberg@rovaniemi.fi

040 537 3620



*Kiitos myös
yhteistyökumppaneillemme:
Rovaniemen Neuvokas,
Napapiirin Omaishoitajat ry,
Lapin Muistiyhdistys,
Ranuan seurakunta sekä
Posion kunnan vanhus- ja
vammasneuvosto*



ROVANIEMI



lapha.fi



Posio



PISTE
KOLLEKTIIVI

RAHUA
RAHUA